Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U001637

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 12-05-2025

Статус: Запланована

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Цуманець Ірина Олегівна
2. Iryna O. Tsumanets

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCHID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 222

Назва наукової спеціальності: Медицина

Галузь / галузі знань: охорона здоров'я

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: 222 Медицина

Дата захисту: 13-05-2025

Спеціальність за освітою: 222 Медицина

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 8365

Повне найменування юридичної особи: Буковинський державний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02010971

Місцезнаходження: площа Театральна, буд. 2, Чернівці, 58002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Буковинський державний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02010971

Місцезнаходження: площа Театральна, буд. 2, Чернівці, 58002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 34.41.35

Тема дисертації:

1. Топографоанатомічні особливості поверхневих м’язів шиї в перинатальному періоді онтогенезу

2. Topographical and anatomical features of the superficial muscles of the neck in the perinatal period of ontogenesis

Реферат:

1. З метою встановлення хронологічної послідовності становлення просторово-часових перетворень будови і синтопії поверхневих м’язів шиї у плодовому та ранньому неонатальному періодах онтогенезу людини досліджено 63 об’єкта плодів людини віком від 4-х до 10 місяців та 7-ми новонароджених (зокрема, 5 ізольованих органокомплексів) обох статей, без зовнішніх ознак анатомічних відхилень або аномалій та без явних макроскопічних відхилень від нормальної будови ділянок голови та шиї. У дослідженні поєднані сучасні адекватні анатомічні та морфостатистичні методи з наступною оцінкою вірогідності одержаних результатів (макромікропрепарування, топографоанатомічні зрізи, рентгенографія, комп’ютерна томографія, морфометрія, статистичний аналіз). Встановлені періоди прискореного розвитку поверхневих м’язів шиї:

довжин груднинно-ключично-соскоподібного – з 5-го до 9-го місяця, лопатково-під'язикового – з 4-го по 6-й місяці, груднинно-щитоподібного м'язів – з 4-го по 7-й місяці внутрішньоутробного розвитку. Для ширини правого та лівого груднинно-ключично-соскоподібних м'язів притаманні два періоди інтенсивного розвитку: впродовж 5-6 та 8-10 місяців внутрішньоутробного розвитку, при цьому ширина інших поверхневих м'язів упродовж перинатального розвитку збільшується поступово. Створені за морфометричними параметрами поверхневих м'язів шиї упродовж перинатального періоду онтогенезу анатомічні моделі є алгоритмом для встановлення їхньої типової і варіантної анатомії з наступним визначенням відхилень розвитку від нормального морфогенезу. Упродовж фетального і раннього неонатального періодів онтогенезу між морфометричними параметрами всіх поверхневих м'язів шиї та розмірами шиї існує сильний позитивний кореляційний зв'язок (≥0,75), крім параметрів (довжина і ширина) лівого груднинно-щитоподібного м'яза та всіма досліджуваними показниками шиї (коефіцієнт кореляції відповідає проміжку 0,5-0,75). У більшості досліджених плодів і новонароджених людини між морфометричними параметрами поверхневих м'язів шиї між собою коефіцієнт кореляції становить ≥0,75, це є свідченням їхнього синхронного та гармонійного розвитку. Між довжинами правого і лівого груднинно-щитоподібних та шириною правого груднинно-ключично-соскоподібного м'яза; довжинами груднинно-щитоподібних та шириною верхнього та нижнього черевців лопатково-під'язикових м'язів; довжиною лівого лопатково-під'язикового м'яза та морфометричними параметрами правого і лівого щито-під'язикових м'язів; довжиною і шириною лівого груднинно-під'язикового та всіма параметрами груднинно-щитоподібних м'язів; довжинами груднинно-щитоподібних м'язів та морфометричними параметрами правого і лівого щито-під'язикових м'язів коефіцієнти кореляції відповідають проміжку 0,5-0,75, що є доказом їхнього асинхронного та незалежного морфогенезу. Наукова новизна одержаних результатів. Уперше за допомогою адекватних анатомічних і статистичних методів проведено комплексне дослідження топографоанатомічних особливостей поверхневих м'язів шиї у перинатальному періоді онтогенезу. Уперше встановлені періоди прискореного та сповільненого розвитку поверхневих м'язів шиї у плодовому та ранньому неонатальному періодах онтогенезу. Уперше побудовані анатомічні моделі прогнозування всіх поверхневих м'язів шиї з використанням віку плода та його тім'яно-п'яткової довжини. З'ясовано хронологічну послідовність часових перетворень морфометричних параметрів поверхневих м'язів шиї у всіх вікових групах перинатального періоду, яка інтегрує сучасні погляди на особливості онтогенетичної хронології становлення ділянок і м'язів шиї та дозволить обґрунтувати синхронність і асинхронність розвитку досліджуваних структур. Сукупність одержаних результатів дослідження з нової точки зору розкриває особливості перинатальної будови і топографії поверхневих м'язів шиї та визначає їх індивідуальну і вікову анатомічну мінливість. Проведене дослідження визначально доповнює і поглиблює дані про перинатальну топографію поверхневих м'язів шиї. Встановлена кореляйна оцінка між морфометичними параметрами поверхневих м'язів шиї та розмірами шиї впродовж фетального та раннього неонатального періодів онтогенезу з наступною побудовою математичних моделей слугують анатомічною основою для з'ясування механізмів формування варіантів будови, вроджених вад та патогенезу набутої патології шиї.

2. In the aim to establish the chronological sequence of the formation of spatio-temporal transformations of the structure and syntopy of the superficial muscles of the neck in the fetal and early neonatal periods of human ontogenesis. 63 human fetuses aged 4 to 10 months and 7 newborns (in particular, 5 isolated organ complexes) of both sexes were studied, without external signs of anatomical deviations or anomalies and without obvious macroscopic deviations from the normal structure of the head and neck areas. The study combined modern adequate anatomical and morphostatistical methods with the subsequent assessment of the reliability of the results obtained (macromicropreparation, topographic-anatomical sections, radiography, computed tomography, morphometry, statistical analysis). Periods of accelerated development of the superficial muscles of the neck have been established: the lengths of the sternocleidomastoid – from the 5th to the 9th month, the scapular-hyoid – from the 4th to the 6th month, the sternothyroid muscles – from the 4th to the 7th month of intrauterine development. The width of the right and left sternocleidomastoid muscles is characterized by two periods of intensive development: during 5-6 and 8-10 months of intrauterine development, while the width of other

superficial muscles increases gradually during perinatal development. Anatomical models created according to the morphometric parameters of the superficial muscles of the neck during the perinatal period of ontogenesis are an algorithm for establishing their typical and variant anatomy with the subsequent determination of developmental deviations from normal morphogenesis. During the fetal and early neonatal periods of ontogenesis, there is a strong positive correlation (≥0.75) between the morphometric parameters of all superficial neck muscles and neck dimensions, except for the parameters (length and width) of the left sternothyroid muscle and all studied neck parameters (the correlation coefficient corresponds to the interval 0.5-0.75). In most of the studied human fetuses and newborns, the correlation coefficient between the morphometric parameters of the superficial neck muscles is ≥0.75, which is evidence of their synchronous and harmonious development. Between the lengths of the right and left sternothyroid muscles and the width of the right sternoclavicular-mastoid muscle; between the lengths of the sternothyroid muscles and the width of the upper and lower bellies of the scapular-hyoid muscles; the length of the left scapulohyoid muscle and the morphometric parameters of the right and left thyrohyoid muscles; the length and width of the left sternohyoid muscle and all parameters of the sternothyroid muscles; the lengths of the sternothyroid muscles and the morphometric parameters of the right and left thyrohyoid muscles, the correlation coefficients correspond to the interval 0.5-0.75, which is evidence of their asynchronous and independent morphogenesis. Scientific novelty of the obtained results. For the first time, a comprehensive study of the topographic and anatomical features of the superficial muscles of the neck in the perinatal period of ontogenesis was conducted using adequate anatomical and statistical methods. For the first time, periods of accelerated and slowed development of the superficial muscles of the neck in the fetal and early neonatal periods of ontogenesis were established. For the first time, anatomical models for predicting all superficial muscles of the neck were constructed using the age of the fetus and its parietal-calcaneal length. The chronological sequence of temporal transformations of the morphometric parameters of the superficial muscles of the neck in all age groups of the perinatal period was clarified, which integrates modern views on the features of the ontogenetic chronology of the formation of neck areas and muscles and will allow substantiating the synchrony and asynchrony of the development of the studied structures. The set of obtained research results from a new perspective reveals the features of the perinatal structure and topography of the superficial muscles of the neck and determines their individual and age-related anatomical variability. The conducted study significantly complements and deepens the data on the perinatal topography of the superficial muscles of the neck. The established correlation assessment between the morphometric parameters of the superficial muscles of the neck and the dimensions of the neck during the fetal and early neonatal periods of ontogenesis with the subsequent construction of mathematical models serve as an anatomical basis for elucidating the mechanisms of the formation of structural variants, congenital defects and the pathogenesis of acquired neck pathology.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших захворювань

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Впровадження нових технологій та обладнання для якісного медичного обслуговування, лікування, фармацевтики

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- Герасим ЛМ, Цуманець ІО. Ранній морфогенез судин і нервів шиї. Клінічна анатомія та оперативна хірургія. 2020;19(4):56-64.
- Цуманець ІО, Слободян ОМ. Сучасні відомості про анатомічні особливості поверхневих м’язів шиї. Вісник проблем біології і медицини. 2021;2:63-7.
- Цуманець ІО. Анатомічне моделювання поверхневих м’язів шиї в перинатальному періоді онтогенезу. Клінічна анатомія та оперативна хірургія. 2024;23(1):97-103.

- Tsumanets IO, Slobodian OM. Features of anatomical variability of superficial neck muscles in fetuses and newborns. Вісник проблем біології і медицини. 2024;2:412-23.
- Цуманець ІО, Лаврів ЛП. Морфометрична характеристика параметрів шиї у перинатальному періоді онтогенезу. Клінічна та експериментальна патологія. 2024;23(2):84-93.

Наукова (науково-технічна) продукція: методи, теорії, гіпотези

Соціально-економічна спрямованість: поліпшення якості життя та здоров'я населення, ефективності діагностики та лікування хворих

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами: 0120U101571

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Лаврів Леся Петрівна
2. Lesia P. Lavriv

Кваліфікація: к. мед. н., доц., 14.03.01

Ідентифікатор ORCHID ID: 0000-0002-0350-1201

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Буковинський державний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02010971

Місцезнаходження: площа Театральна, буд. 2, Чернівці, 58002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Абдул-Огли Лариса Володимирівна
2. Larysa V. Abdul-Ogly

Кваліфікація: д. мед. н., професор, 14.03.01

Ідентифікатор ORCHID ID: 0000-0002-6942-2397

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Дніпровський державний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02010681

Місцезнаходження: вул. Володимира Вернадського, буд. 9, Дніпро, Дніпровський р-н., 49044, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Маєвський Олександр Євгенійович
2. Oleksandr Y. Maevskiy

Кваліфікація: д. мед. н., професор, 14.03.01

Ідентифікатор ORCHID ID: 0000-0002-9128-1033

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Код за ЄДРПОУ: 02070944

Місцезнаходження: вул. Володимирська, буд. 60, Київ, 01033, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Сектор науки: Університетський

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Цигикало Олександр Віталійович
2. Oleksandr V. Tsyhykalo

Кваліфікація: д. мед. н., професор, 14.03.01

Ідентифікатор ORCHID ID: 0000-0003-2302-426X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Буковинський державний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02010971

Місцезнаходження: площа Театральна, буд. 2, Чернівці, 58002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Олійник Ігор Юрійович

2. Ihor Y. Oliinyk

Кваліфікація: д. мед. н., професор, 14.03.01

Ідентифікатор ORCHID ID: 0000-0002-6221-8078

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Буковинський державний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02010971

Місцезнаходження: площа Театральна, буд. 2, Чернівці, 58002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

Сектор науки: Університетський

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Хмара Тетяна Володимирівна
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Хмара Тетяна Володимирівна
Відповідальний за підготовку облікових документів	Репчук Юлія Василівна
Реєстратор	УкрІНТЕІ

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності

Юрченко Тетяна Анатоліївна